

Eylül 2024, Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) için ekonomi, diplomasi, dijitalleşme ve sosyal politikalar alanında önemli gelişmelerin yaşandığı bir ay oldu.

TEPAV, Çin'in Kuşak ve Yol İnisiyatifi ile Türkiye'nin Orta Koridor Girişimi'ni birleştirmeye yönelik önemli bir iş birliğine imza attı. Çin'deki Çağdaş Çin ve Dünya Araştırmaları Enstitüsü ile ortaklaşa yürütülen bu araştırma projesi, iki ülke arasında ekonomik ve lojistik entegrasyonu derinleştirmeyi hedefliyor.

Ekonomik şeffaflık ve veri erişimi alanında da TEPAV önemli bir gelişmeye imza attı. Gıda Fiyat Endeksi (TEGE) verilerini kamuoyuna açarak 128 madde grubundaki birim fiyatlar ve yönetsel açıklamaları paylaştı. Her ayın başında yayımlanan bu bülten, gıda fiyatları üzerindeki baskıları izlemek ve politika yapıcılar için güçlü bir araç olarak kullanılıyor.

Yeşil dönüşüm ise Zonguldak'ta düzenlenen "Adil Dönüşüm Paydaş Toplantısı" ile gündemdeydi. Kömürden çıkış sürecinin bölgedeki ekonomik ve sosyal etkileri, Zonguldak Ticaret ve Sanayi Odası ile ortaklaşa gerçekleştirilen bu toplantıda derinlemesine tartışıldı.

Dijitalleşme ve e-ticaretin Türkiye ekonomisi üzerindeki potansiyel etkileri ise TEPAV Kurucu Direktörü Prof. Dr. Güven Sak tarafından gündeme getirildi. CNBC-e'de katıldığı programda Sak, dijital altyapının güçlendirilmesi ve KOBİ'lerin e-ihracat olanaklarının genişletilmesi gerektiğini vurguladı.

Anayasa hukukunun önemli kavramlarından biri olan çoğulculuk ise TEPAV Hukuk Çalışmaları Merkezi tarafından yayımlanan "Anayasa Çalışma Metinleri" serisinin sekizinci kitapçığında ele alındı. Dr. Levent Göneng'in kaleme aldığı bu çalışmada, çoğulculuk kavramına çok katmanlı bir perspektiften bakılarak, demokrasinin ve anayasa hukukunun gelişimi üzerine derinlemesine analizler yapıldı.

TEPAV tarafından yayımlanan değerlendirme notlarında ise Türkiye'nin bütçe yönetimi, kamu harcamaları ve politika eksikliklerine dair önemli analizlere yer verildi.

Eylül ayı boyunca gerçekleştirilen tüm çalışmaları bültenimizde bulabilirsiniz.

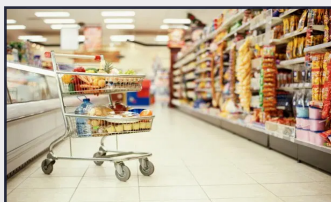
Zonguldak'ta adil dönüşüm yolunda önemli adım: Kömürden çıkış süreci masaya yatırıldı

11 Eylül 2024 tarihinde Zonguldak Emirgan Otel'de gerçekleştirilen "Adil Dönüşüm Paydaş Toplantısı" Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) ve Zonguldak Ticaret ve Sanayi Odası'nın iş birliğiyle düzenlendi. Toplantıya Zonguldak Valisi Osman Hacıbektaşoğlu, AK Parti Zonguldak Milletvekili Muammer Avcı, Zonguldak Belediye Başkanı Tahsin Erdem, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Rektörü Profesör Doktor İsmail Hakkı Özölçer, Genel Maden İşçileri Sendikası Genel Başkanı Hakan Yeşil ve Zonguldak Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Metin Demir gibi önemli isimler katıldı. Toplantıda, Zonguldak'ın olası adil geçiş stratejisi tartışıldı.

Yazının devamı ikinci sayfada

Türkiye-Çin iş birliğinde yeni adım: Kuşak ve Yol İnisiyatifi Orta Koridor'la buluşuyor

TEGE verileri kamuoyuna açılıyor

"Anayasa Çalışma Metinleri" serisinin sekizinci kitapçığı yayımlandı

Zonguldak'ta adil dönüşüm yolunda önemli adım: Kömürden çıkış süreci masaya yatırıldı

Zonguldak'ta, TEPAV ve Zonguldak Ticaret ve Sanayi Odası iş birliğiyle düzenlenen "Adil Dönüşüm Paydaş Toplantısı"nda, bölgenin yeşil dönüşüm sürecindeki rolü ve geleceğe yönelik stratejiler ele alındı.

11 Eylül 2024 tarihinde Zonguldak Emirgan Otel'de gerçekleştirilen "Adil Dönüşüm Paydaş Toplantısı" Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) ve Zonguldak Ticaret ve Sanayi Odası'nın iş birliğiyle düzenlendi. Toplantıya Zonguldak Valisi Osman Hacibektaşoğlu, AK Parti Zonguldak Milletvekili Muammer Avcı, Zonguldak Belediye Başkanı Tahsin Erdem, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Rektörü Profesör Doktor İsmail Hakkı Özölçer, Genel Maden İşçileri Sendikası Genel Başkanı Hakan Yeşil ve Zonguldak Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Metin Demir gibi önemli isimler katıldı. Toplantıda, Zonguldak'ın olası adil geçiş stratejisi tartışıldı.

Toplantının açılış konuşmalarını yapan Zonguldak Belediye Başkanı Tahsin Erdem ve Zonguldak Valisi Osman Hacibektaşoğlu, bölgenin sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşması için kömürden çıkış sürecinin adil ve kapsayıcı bir şekilde yönetilmesi gerektiğini vurguladı.

Paydaş temsilcilerinin soru, görüş ve önerilerinin tartışıldığı ilk oturumda, ilin kalkınma sürecine hangi eksenlerde devam etmesi gerektiği ele alındı. Toplantının ikinci oturumunda ise ilk oturumda ortaya çıkan somut önerilerin operasyonel hale getirilmesi üzerine görüşmeler yapıldı.

Genel Maden İşçileri Sendikası Başkanı Hakan Yeşil, Zonguldak'ın kömürle olan tarihi bağına korumanın önemine dikkat çekerken Belediye Başkanı Erdem ise sürdürülebilir kalkınma ve çevresel sorumluluğun önemini vurguladı.

[Haberin devamı için buraya tıklayın.](#)

Türkiye-Çin iş birliğinde yeni adım: Kuşak ve Yol İnisiyatifi Orta Koridor'la buluşuyor

TEPAV, Çağdaş Çin ve Dünya Araştırmaları Enstitüsü ile Kuşak ve Yol İnisiyatifi ve Orta Koridor Girişimi'ni uyumlaştırmaya yönelik önemli bir araştırma projesine imza attı. Projenin imza törenine Türkiye ve Çin'den üst düzey isimler katıldı.

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV), Çin'deki Çağdaş Çin ve Dünya Araştırmaları Enstitüsü (ACCWS) ve Çin Yabancı Diller Yayın İdaresi'ne (CICG) bağlı Avrupa ve Afrika Merkezi (China Today dergisi) ile birlikte Kuşak ve Yol İnisiyatifi ve Orta Koridor Girişimi'nin uyumlaştırılması üzerine bir araştırma projesi başlattı. Proje kapsamında TEPAV ve ACCWS iş birliği yapacak.

Ankara'da gerçekleşen imza törenine, T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakan Yardımcısı Osman Boyraz, Çin Halk Cumhuriyeti Ankara Büyükelçisi Liu Shaobin, Çin İstanbul Başkonsolosu Wei Xiaodong, CICG Başkan Yardımcısı Liu Dawei ve Turkuvaz Medya Marka ve Pazarlama Grubu Başkanı Sinan Köksal katılım sağladı.

İmza töreni sonrası, TEPAV'dan Feride Inan, "Yeni Dönemde Çin'de Reformların Derinleşmesi ve Getirdiği Fırsatlar" başlıklı panelde bir sunum gerçekleştirdi. Panelin moderatörlüğünü CICG Avrupa ve Afrika Merkezi Başkan Yardımcısı Yan Ying yaparken, diğer panel katılımcıları arasında CICG Yabancı Diller Yayınevi Başkanı Hu Kaimin, SETA Vakfı Dış Politika Araştırmaları Direktörü Murat Yeşiltaş ve DEİK Türkiye-Çin İş Konseyi Başkan Yardımcısı Murat Kolbaşı yer aldı.

[Haberin devamı için buraya tıklayın.](#)

TEGE verileri kamuoyuna açılıyor

TEPAV, Gıda Fiyat Endeksi (TEGE) verilerini kamuoyunun erişimine açarak 128 madde grubundaki birim fiyatlarını ve yöntemsel açıklamaları paylaşıyor.

TEPAV, Ağustos 2023'ten itibaren hane halklarının tükettiği gıda ürünlerinin fiyatlarını online satış yapan marketlerden toplayarak TEPAV Gıda Fiyat Endeksi'ni (TEGE) oluşturuyor. Bu endeks aracılığıyla gıda fiyatlarındaki aylık değişim takip edilerek, gıda enflasyonu hesaplanıyor.

İlk kez 6 Şubat'ta yayımlanan TEPAV Gıda Fiyat Endeksi (TEGE) Bülteni, o tarihten bu yana her ayın ilk iki iş günü içerisinde düzenli olarak kamuoyuna sunuluyor. Artık TEGE Bülteni'nin yer aldığı sayfada "Yöntemsel Açıklama" dokümanına ve 128 madde grubunda birim fiyatları içeren veri dosyasına erişim sağlanabilecek.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Tüketici Fiyat Endeksi'nin (TÜFE) yanı sıra, her ay düzenli olarak beş tüketici enflasyonu göstergesi daha yayımlanıyor. Enflasyon Araştırma Grubu'nun (ENAG) ETÜFE'si ve İstanbul Ticaret Odası'nın (İTO) İstanbul Ücretliler Geçinme Endeksi (ÜGE) bu göstergelerden bazıları. TEPAV, CEFIS (Finansal Uygulama ve Araştırma Merkezi) ve Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK-İŞ) de gıda fiyatlarına ilişkin veriler sunuyor; TEPAV ve CEFIS gıda fiyat endeksi hazırlarken TÜRK-İŞ açlık sınırını hesaplıyor.

Veri ve yöntem şeffaflaştırıyor

TÜİK'in resmi enflasyon verileri, diğer kuruluşların yayımladığı alternatif enflasyon göstergeleri ile karşılaştırılıyor. Bu veriler arasındaki farklılıklar ise kamuoyunda tartışmalara neden oluyor ve resmi istatistiklerin güvenilirliğini sorgulayan yorumlara yol açıyor. Ancak, her bir göstergenin farklı yöntemler ve kapsamlarla oluşturulduğu ve bu farkların dikkate alınması gerektiği belirtiliyor. TEPAV da bu kapsamda TEGE'nin amacı, tanımı, kapsamı ve hesaplama yöntemlerini içeren bir değerlendirme notunu 31 Ocak'ta yayımlamıştı. Bu ay ise "Yöntemsel Açıklama" dokümanını ve 128 madde grubuna ait veri dosyasını kamuoyunun erişimine açıyor.

[Haberin devamı için buraya tıklayın.](#)

“Anayasa Çalışma Metinleri” serisinin sekizinci kitapçığı yayımlandı

TEPAV tarafından yayımlanan “Anayasa Çalışma Metinleri” serisinin sekizinci kitapçığında, çoğulculuk kavramı farklı bir perspektiften ele alındı.

TEPAV, anayasa hukuku ve siyaset biliminin önemli kavramlarından biri olan çoğulculuğa derinlemesine bir bakış sunan “Anayasa Çalışma Metinleri” serisinin sekizinci kitapçığını yayımladı.

TEPAV Hukuk Çalışmaları Merkezi Direktörü Dr. Levent Gönenç’in kaleme aldığı bu metin, çoğulculuk kavramının tek boyutlu ele alınışını eleştiriyor ve konunun çok katmanlı bir yapıya sahip olduğunu savunuyor.

Gönenç, çoğulculuk kavramının anayasa hukuku ve siyaset bilimi çalışmalarında genellikle yalnızca "siyasal çoğulculuk" bağlamında değerlendirildiğini belirtiyor.

Özellikle demokrasinin bir unsuru olarak ele alınan bu kavram, çoğulcu demokrasi ile çoğunlukçu demokrasi arasındaki farklarla sıkça tartışılıyor. Ancak, Gönenç’in çalışması, çoğulculuğun sadece siyasete indirgenemeyeceğini, aynı zamanda çağdaş bir anayasanın temeli olarak da işlevsel bir rol oynayabileceğini ileri sürüyor.

[Haberin devamı için buraya tıklayın.](#)

E-ticaret Türkiye ekonomisinin yeni lokomotifi olabilir mi?

TEPAV Kurucu Direktörü Prof. Dr. Güven Sak, dijitalleşmenin ve e-ticaretin Türkiye ekonomisi için sunduğu fırsatları değerlendirdi. Sak, teknolojik altyapının gelişmesiyle KOBİ'lerin pazar alanlarının genişlediğini ve e-ihracat potansiyelinin arttığını vurguladı.

TEPAV Kurucu Direktörü Prof. Dr. Güven Sak, 4 Eylül 2024 Çarşamba günü CNBC-e'de katıldığı "Dijital ve Ötesi" programında, Türkiye'nin dijitalleşme sürecini ve e-ticaretin ülke ekonomisine etkilerini değerlendirdi. Sak, programda dijital altyapının güçlendirilmesi gerektiğini vurgularken e-ticaretin yeni iş alanları yaratma potansiyeline dikkat çekti.

Türkiye'nin son dönemlerde yaşadığı ekonomik soğumanın, enflasyonla mücadele stratejileri ve talep tarafındaki baskılar üzerindeki etkilerine değinen Sak, yüksek enflasyon oranlarının şirketler üzerinde yarattığı belirsizliklere ve ileriye dönük fiyatlamada yol açtığı zorluklara da vurgu yaptı. Sak, hızla yükselen enflasyonun yeni teknolojiler ve yatırımlar için uygun bir ortam yaratmadığını belirterek enflasyonla mücadelenin şirketler kesimindeki dönüşüm ihtiyacının gerektirdiği istikrar ortamının temini açısından önemli olduğunu altını çizdi.

“TÜİK kuşkuya mahal vermemeli”

“Enflasyonun artışı değil, tarihimizde görülmeyen bir hızda artışı tüm kesimleri rahatsız etti” diyen Sak, sözlerine şöyle devam etti: “Enflasyon beklentilerinin bir türlü Merkez Bankası'nın tahminlerine yakınsamaması, bu artış hızıyla da alakalı aslında. Ama tek neden o değil. TÜİK'in enflasyon açıklamaları etrafındaki kuşku bulutunu bir an önce dağıtmak lazım. Türkiye'de TÜİK'in bir dönem yalan söylediği konusunda genel bir konsensüs var, Bu kuşkuyu dağıtmak TÜİK'in görevi öncelikle. Aksi takdirde Merkez Bankası'nın piyasaları gereğinden fazla sıkımdan başka çaresi yok.”

[Haberin devamı için buraya tıklayın.](#)

Güven Sak: "2001'de odak Ankara'nın dönüşümüydü, şimdi temel mesele İstanbul'un dönüşümü"

İstanbul Sanayi Odası'nda düzenlenen "OVP Bir Yılını Tamamlarken Türkiye'de Üretim Hayatının Değerlendirilmesi" toplantısında konuşan Prof. Dr. Güven Sak, Türkiye ekonomisinin mevcut durumu ve geleceği hakkında önemli değerlendirmelerde bulundu. Sak, doğru politikalarla ekonomideki risklerin fırsata dönüştürülebileceğini vurgularken, dijital ve yeşil dönüşümün İstanbul'un ve şirketler kesiminin teknolojik dönüşümü için önemine dikkat çekti.

28 Ağustos Çarşamba günü İstanbul Sanayi Odası'nda gerçekleştirilen "OVP Bir Yılını Tamamlarken Türkiye'de Üretim Hayatının Değerlendirilmesi" başlıklı toplantıda konuşan Prof. Dr. Güven Sak, Türkiye ekonomisinin geçmiş krizlerinden ve bugünkü durumundan yola çıkarak önemli açıklamalarda bulundu. Sak, 2001 ekonomik krizi ile günümüzü kıyaslayarak Türkiye'nin geçmişten beri sürekli kronik tasarruf açığına sahip olduğunu hatırlatarak Haziran 2023'teki hızlı politika değişikliğine bu çerçevede bakmak gerektiğini söyledi. "Politika değişikliği olmasa ne olurdu?" sorusuna ise "Türkiye 2023'te ödemeler dengesi krizine girerdi, dış borçlarını ödeyemezdi. İşimiz daha zor olurdu" diye cevap verdi.

"Enflasyon beklentilerinde uçurum var"

Enflasyon konusuna değinen Sak, resmi enflasyon tahminleri ile piyasa beklentileri arasındaki farkın ciddi bir sorun oluşturduğunu söyledi. "Merkez Bankası'nın tahminleri ile sokaktaki enflasyon beklentileri arasında büyük bir uçurum var. Bu durum, uygulanan programın başarısına olan güveni sarsıyor. Güçlü ve kararlı adımlarla 'Bu işi ciddiye alıyoruz' mesajının verilmesi gerekiyor" diyen Sak, reel sektörün önünü görebilmesi için net bir perspektifin oluşturulmasının şart olduğunu belirterek "Nereye gittiğimizi ve nasıl bir yol izleyeceğimizi ortaya koymalıyız. Şu an bu konuda bir eksiklik hissediliyor" şeklinde konuştu.

"Dijital ve yeşil dönüşüm büyük fırsatlar sunuyor"

Türkiye ekonomisinin geleceği için dijital ve yeşil dönüşümün kritik önem taşıdığını vurgulayan Prof. Dr. Güven Sak, şunları söyledi: "2001 kriziyle bugünü kıyasladığımızda, bugün daha avantajlı bir konumdayız. Ancak dijital ve yeşil dönüşüm süreçlerini dikkate alarak İstanbul'un, geleneksel sektörlerimizin dünyaya ayak uydurmak üzere dönüşmesi gerekiyor. İş yapma biçimlerimizden üretim süreçlerimize, kullandığımız enerjiden kullandığımız malzemeye kadar her alanda değişime uyum sağlamalıyız." Sak, bu dönüşümün finansmanı konusunda da adımlar atılması gerektiğini belirterek, "Yeşil finansman bu süreçte büyük bir fırsat sunuyor. Pazarlarımız değişiyorsa bizim de değişmemiz lazım. Bu değişimi gerçekleştirirken sanayi sektöründeki verimlilik problemini de çözmeliyiz" dedi.

[Haberin devamı için buraya tıklayın.](#)

Türkiye'yi geleceğe taşıyabilecek vize: “Tech Visa” programının güçlü ve zayıf yönleri, fırsatlar ve yol haritası

Değerlendirme Notu / H. Çağlayan Dünder

16 Eylül 2024'te ilan edilen Türkiye'nin "Tech Visa" programı, yabancı girişimcileri, teknoloji yeteneklerini ve yatırımcıları ülkeye çekmek amacıyla başlatılan ve Türkiye'nin teknoloji ve inovasyon alanında bölgesel bir merkez olma vizyonu ile uyumlu stratejik bir girişimi temsil etmektedir. Bu program, Türkiye'deki nitelikli iş gücünü artırarak inovasyonu teşvik etmeyi ve ekonomik büyümeyi desteklemeyi amaçlayarak, yetenekli profesyonellerin ülkeye giriş ve ikametini kolaylaştırmayı hedeflemektedir.

Estonya, Amerika Birleşik Devletleri, Kanada ve Singapur gibi ülkelerdeki benzer programlarla karşılaştırıldığında, Türkiye'nin "Tech Visa" programı, güçlü yönleri ve iyileştirme alanlarının bir karışımını ortaya koymaktadır. Türkiye'nin programı, başvuru süreçlerinin basitleştirilmesi, girişimcilere yönelik hedefli destekler ve Türkiye'nin dijital dönüşüm hedefleri ile uyum gibi avantajlar sunmaktadır. Ancak, bürokratik engellerin giderilmesi, rekabetçi teşviklerin sağlanması ve programın küresel teknoloji toplulukları arasında görünürlüğünün artırılması gibi bazı zorluklar da mevcuttur.

"Tech Visa" programı, inovasyon, dijitalleşme ve insan sermayesinin geliştirilmesini vurgulayan Türkiye'nin 12. Kalkınma Planı ve Orta Vadeli Programı (OVP) ile yakından uyumludur. Küresel teknoloji yeteneklerini çekerek ve dinamik bir girişimcilik ortamını teşvik ederek; program, Türkiye'nin ekonomik büyüme ve rekabetçilik için stratejik hedeflerini desteklemektedir.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

2024 Ağustos Bütçe Gerçekleşmelerinin OVP Hedefleri Açısından Düşündürdükleri: Kamu Büyürken Nasıl Tasarruf Ediyor?

Değerlendirme Notu/ H. Hakan Yılmaz

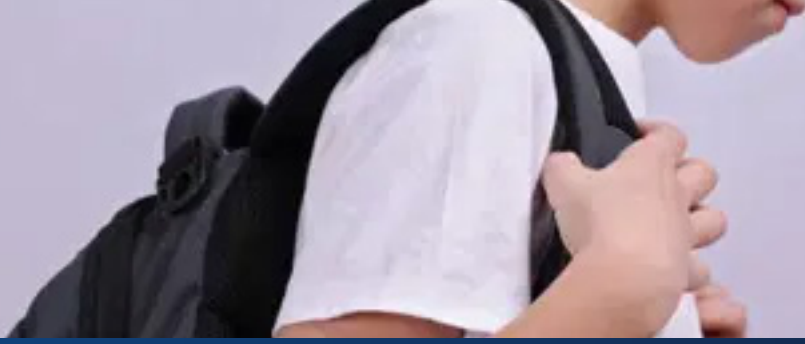
I. 2025-27 OVP'sinde 2024 MYB Bütçe Revizyonlarına Bakış

Eylül başında açıklanan 2025-27 dönemini kapsayan OVP'de 2024 yılı Merkezi Yönetim Bütçe (MYB) hedefleri revize edilmiş ve bütçe açığı GSYH'ye oran olarak yüzde 6,4'ten yüzde 4,9'a düşürülmüştü. 2024 yılı tahminleri üzerinde yapılan bu revizyon;

- GSYH'de enflasyon kaynaklı beklenen nominal artışın yanında
- Reel olarak bütçe harcamalarının programa göre azalması ve
- Vergi dışı gelirlerin ise artmasından kaynaklanmıştır.

Başka bir ifadeyle, 2024 yılında OVP revizyonunda reel olarak vergi gelirleri tahsilatı düşerken vergi dışı gelirlerdeki artışın reel bütçe harcamalarındaki düşüşe eşlik etmesi öngörüsü ile bütçe dengesi iyileşmektedir. Buna göre, 2024 yılında bütçe faiz dışı harcamalarının yüzde 67,7, faiz giderlerinin yüzde 92,4, vergi gelirlerinin yüzde 69,9, diğer gelirlerin ise yüzde 106,5 seviyesinde artması beklenmektedir.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

OVP’de Çocuğun Adı Yok: Çocuk Yoksulluğuna İlişkin Politika Eksikliği

Değerlendirme Notu / H. Hakan Yılmaz

Açıklanan Orta Vadeli Programda (OVP) çocuk eşitsizliğiyle mücadeleye yönelik gerek bütçe programları özelinde (harcama ve vergi) gerekse yapısal reformlar alanında bir politika önerisi bulunmamaktadır. OVP’de bir anlamda çocuğun adı yok diyebiliriz.

Ekonomide izleyen dönemde olası daralma (veya düşük büyüme) ve işsizlik oranlarındaki artışla yoksulluk çizgisinin biraz üzerinde olan riskli hanelerin yoksulluk çizgisinin altına düşmesiyle yoksul çocuk sayısının artması muhtemeldir.

Ekonomik programın uygulamasında tasarruf kesintileri, EYT gibi kamu harcama programlarındaki genişleme ve sosyal koruma programlarında çocuğa yönelik doğrudan yardımların düşük olması nedeniyle 2024-2025 yıllarında çocuklara aktarılan kaynakların reel olarak azalması beklenmektedir.

Türkiye’de 2023 yılında 22,2 milyon çocuğun 7,6 milyonu görece yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır. Erken çocukluk döneminde (0-8 yaş arasında) görece yoksul çocuk sayısı ise 3,5 milyondur. Ele aldığımız son sekiz yılda yoksul çocuk sayısında bir azalma söz konusu olmamıştır.

Çocuk yoksulluğu oranı yetişkin yoksulluğunun yaklaşık bir kat üzerindedir. Yetişkin yoksulluğu yüzde 17-18’ler seviyesindeyken çocuk yoksulluğu oranı ise farklılaşarak yüzde 33-34’ler seviyesinde çıkmaktadır. Dolayısıyla yetişkinlere göre çocuklar arasında geniş tanımda eşitsizlik çok daha yüksektir. Yine çocuk yoksulluğu oranı ele alınan bu dönem boyunca yetişkin yoksulluğunun aksine azalmamış çocuk sayısının düşmesine rağmen artmıştır.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

Mali Yönetimden İmara Stratejik Plan

Değerlendirme Notu / A. Burak Büyükcivelek

Strateji sözcüğünün Türk Dil Kurumu'ndaki tanımı, önceden belirlenen bir amaca ulaşmak için tutulan yol şeklindedir. Askeri açıdan bakıldığında ise (ki tanımı sivil dünyada da uygulamak olanaklıdır) var olan durumu araştırarak fırsat ve tehditleri tahmin etmek, zayıf ve güçlü yönleri belirleyerek stratejiler geliştirmek ve en uygun zamanda uygulamaya koymak şeklinde bir tanımla karşılaşıyoruz. Özetle söylemek gerekirse strateji, amaç ve hedeflere ulaşmak için yapılan plan ya da tasarımıdır.

Zaten tanımları gereği strateji ve plan kavramları iç içedir. Genel anlamda soyut stratejik hedefleri ve amaçları belirli bir program, bir dizge oluşturacak şekilde bir araya getiren sürece plan diyebiliriz. Plan bir yol haritasıdır ve hedeflere ulaşmak için izlenecek adımları, kullanılacak kaynakları ve uygulanacak stratejileri tanımlamaktadır. Bu ilişkisellik içinde stratejik planları, benimsenen temel ilkeler çerçevesinde geleceğe ilişkin misyon ve vizyonları oluşturan, stratejik amaçlar ve ölçülebilir hedefler saptayan, performans değerleri önceden belirlenmiş olan göstergeler üzerinden ölçümler yapan, oluşan sürecin izlenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla katılımcı yöntemlerle hazırlanan planlar olarak tanımlayabiliriz. Stratejik planların oluşumunda temel değerler ve politikalar, orta ve uzun vadeli amaçlar (zaman faktörü), öncelikler, sorumluluklar ve görev/sorumluluk dağılımları (aktörler) ile kaynak kullanımı ve tercihler (insan, zaman, para gibi kıt kaynakların kullanımı gibi) önemli bileşenlerdir.

Gündelik yaşama ilişkin pek çok kararda olduğu gibi stratejik planlarda da mekan boyutu önemli bir bileşendir. Eylem ve projeler üzerinden somutlaşan plan kararlarının gerçekleşme alanı olan mekan belki de plan bileşenlerinin en önemlisidir çünkü stratejik planın oluşum amacı kararların gerçekleşmesidir.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

Ağustos 2024'te gıda enflasyonu %1,46 arttı: Meyve ve sebzelerde fiyat düşüşü, temel gıdalarda artış

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) tarafından açıklanan Gıda Fiyat Endeksi (TEGE) verilerine göre, Ağustos 2024'te aylık gıda enflasyonu %1,46 olarak gerçekleşti. Özellikle taze meyve ve sebzelerde belirgin fiyat düşüşleri yaşanırken kıvırcık, sarımsak, buğday unu ve reçel gibi ürünlerde ise önemli artışlar görüldü. Diğer kurumların hesaplamalarıyla karşılaştırıldığında, yıllık gıda enflasyonu %57'nin üzerine çıkarken yıl başından itibaren birikimli enflasyon oranları da %28,85 ile %33,53 arasında değişiklik gösterdi.

TEPAV Gıda Fiyat Endeksi Ağustos 2024 verileri açıklandı. Buna göre, 1-31 Ağustos 2024 döneminde aylık gıda enflasyon oranı %1,46 olarak hesaplandı. Ağustos ayında fiyatı en çok düşen ürünlerde taze meyve ve sebzeler bulunurken sakatatda da fiyat düşüşleri gerçekleşti. Kıvırcık, maydanoz, sarımsak gibi sebzeler ile toz şeker, buğday unu, reçel gibi ürünlerde ise bir önceki aya göre yüksek fiyat artışları gözlemlendi.

1-31 Ağustos 2024 dönemi için 1 Eylül 2024 tarihi itibarıyla diğer kuruluşlar tarafından hesaplanan gıda enflasyonu Türk-İş mutfak enflasyonu ile %0,19, İTO ücretliler geçinme endeksi ile ise %0,51 olarak kaydedildi. TÜİK, CEFIS ve ENAG tarafından henüz veri açıklanmadı.

TEGE ile on iki aylık birikimli gıda enflasyonu %57,13 hesaplanırken Türk-İş mutfak enflasyonu ile %58,77, İTO Ücretliler Geçinme Endeksi (ÜGE) ile ise %57,97 olarak ölçüldü.

Yıl başından itibaren birikimli gıda enflasyonuna bakıldığında, TEGE ile %28,85, ÜGE (İTO) ile %32,74, Türk-İş mutfak enflasyonu ile %33,53 olarak hesaplandı.

[Bültenin devamı için buraya tıklayın.](#)

Perakende güveni bir önceki aya kıyasla iyileşme kaydetse de halen negatifte

TEPAV Perakende Güven Endeksi (TEPE), Ağustos 2024'te bir önceki aya göre hafif artış gösterse de yıllık bazda düşüş devam etti. Özellikle "tekstil, hazır giyim ve ayakkabı" sektöründe güven artarken AB genelinde perakende güveni olumsuz seyr ediyor.

TEPAV Perakende Güven Endeksi'nin (TEPE) 176. sayısı yayımlandı. Buna göre TEPE, Ağustos ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre 11,8 puanlık azalış, bir önceki aya göre ise 1,1 puanlık artışla -6,3 puan değerini aldı ve perakende güveni ağustos ayında da negatif seyrini korudu.

TEPE anketine katılan perakendecilerden geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumunun kötüleştiğini belirtenlerin oranı Ağustos 2024'te yüzde 56'dan yüzde 56,7'ye yükselirken önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme bekleyenlerin oranı ise yüzde 35'ten yüzde 32,2'ye geriledi. Ayrıca, önümüzdeki 3 ayda satış fiyatında artış bekleyenlerin oranı yüzde 69,6 oldu.

Perakende güveni en fazla "tekstil, hazır giyim ve ayakkabı" sektöründe arttı

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında, Ağustos 2024'te, geçen yılın aynı dönemine göre "tekstil, hazır giyim ve ayakkabı", "elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar", "mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri" ve "yiyecek, içecek ve tütün ürünleri" sektörlerindeki değişim ortalamanın üzerinde gerçekleşirken, "motorlu taşıtlar", "birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar" ve "diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)" sektörleri ise ortalamanın altında değer aldı.

[Bültenin devamı için buraya tıklayın.](#)

“Enflasyon hedeflerindeki sık değişim para politikasının itibarını zedeliyor”

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) tarafından her ay düzenli olarak yayımlanan ve Türkiye'nin enflasyonla mücadele süreci ile para politikasının geleceğine dair kapsamlı analizlerin yer aldığı Para Politikası Değerlendirme Notu'nun 13'üncü sayısında, enflasyon hedeflerinin sık sık değiştirilmesinin, para politikasının itibarını zedelediği ve beklentilerin iyileştirilmesini zorlaştırdığı belirtildi.

TEPAV Makroekonomi Çalışma Grubu'nun hazırladığı Para Politikası Değerlendirme Notu'nun on üçüncüsü yayımlandı. Notta, Türkiye'nin para politikası ve ekonomik durumu hakkında önemli analiz ve değerlendirmeler yer alıyor.

Eylül 2024 Para Politikası Değerlendirme Notu'ndan öne çıkan başlıklar şöyle...

Türkiye'nin enflasyon oranı yüksek seyrediyor

Notta, Ağustos 2024'te Türkiye'nin aylık tüketici enflasyonunun %2,47 olarak kaydedildiği ve G20 ülkeleriyle kıyaslandığında bu oranın oldukça yüksek olduğu ifade edildi. Bununla birlikte, Türkiye'nin risk priminin son haftalarda 270 baz puan civarında seyretmesine rağmen, daha düşük seviyelere inmesi gerektiği belirtildi.

Enflasyonda azalma eğilimi bekleniyor

Makroekonomik istikrarı sağlamayı amaçlayan mevcut programdan vazgeçilmediği sürece, önümüzdeki aylarda enflasyonun azalma yönünde olacağı öngörülen notta bu süreçte bazı risklerin mevcudiyetine de dikkat çekildi.

[Bültenin devamı için buraya tıklayın.](#)

Küresel gelişmeler ve Türkiye'ye etkileri

Burcu Aydın

[Buraya Tıklayın](#)

Para politikası nereye kadar?

Burcu Aydın

[Buraya Tıklayın](#)

Ekonomik veriler ne gösteriyor?

Burcu Aydın

[Buraya Tıklayın](#)

OVP: Hedefler ve gerçekler

Burcu Aydın

[Buraya Tıklayın](#)

TCMB ve BDDK arasında eşgüdümün önemi

Fatih Özatay

[Buraya Tıklayın](#)

Faiz ne zaman düşürülecek?

Fatih Özatay

[Buraya Tıklayın](#)

Dış borcun ihracat gelirine oranı düşük ama yükselme eğiliminde

Fatih Özatay

[Buraya Tıklayın](#)

Bir ayda iki ayrı enflasyon hedefi

Fatih Özatay

[Buraya Tıklayın](#)

3-Y'den kaynaklanan ikilemi aşmak mümkündür oysa...

Fatih Özatay

[Buraya Tıklayın](#)

Mühendis tercüman olunca

Fatih Özatay

[Buraya Tıklayın](#)

Her an görülecek bir yerde asılı olması gereken bir grafik

Fatih Özatay

[Buraya Tıklayın](#)

İkinci çeyrekte ekonomimiz yerinde saydı

Fatih Özatay

[Buraya Tıklayın](#)

E-ticaret nasıl e-ihracata dönüşür?

Güven Sak

[Buraya Tıklayın](#)

Yeşil Bütçeyi Ne Zaman Konuşacağız?

M. Coşkun Cangöz

[Buraya Tıklayın](#)

Beş yıllık deneyin ardından rasyonele döndük mü?

M. Coşkun Cangöz

[Buraya Tıklayın](#)

Orta Vadeli Program ne söylüyor, biz ne anlamalıyız?

M. Coşkun Cangöz

[Buraya Tıklayın](#)